

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej žalobcov : **1. A. B.**, bytom D. U. X., M. S., S., štátneho občana S. R., **2. I. P. B.**, bytom G. X., B., **3. R. J. B.**, bytom G. X., B., **4. J. S.**, bytom V. X., B., **5. A. T.**, bytom G. X., B., **6. K. H.**, bytom G. X., B., **7. A. T. P.**, bytom X. O. C. R., S. O., S., štátneho občana S. K. V. B. a S. Í., zastúpených JUDr. O. Š., advokátom, zo sídlom P. S. m., B., proti žalovanej : **Mestskej časti Bratislava – Staré mesto**, so sídlom Vajanského nábr. 3, Bratislava, zastúpenej JUDr. P. Š., advokátom, so sídlom L., B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej č. SU-2005/04/24733/8995-G/9-Si zo dňa 25. januára 2005, č. SU-2006/24330/60270/UR-Ki zo dňa 18. septembra 2006, č. SU-2006/28039/78723-G/170-Ki zo dňa 14. decembra 2006, č. SU-2006/28039-1672/07/UR-Ki zo dňa 2. marca 2007 a č. SU-2007/22850/41656-G/65-Ki zo dňa 29. júna 2007, o odvolaní žalobcov 1. až 7. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 118/2008-91, 4S 127/2008, 4S 128/2008, 4S 129/2008, 4S 130/2008 zo dňa 6. novembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 118/2008-91, 4S 127/2008, 4S 128/2008, 4S 129/2008, 4S 130/2008 zo dňa 6. novembra 2009, **p o t v r d z u j e .**

Odvolanie žalobcu 4. **o d m i e t a .**

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave zastavil v zmysle § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) konanie z dôvodu oneskorene podanej

žaloby, ktorou sa žalobcovia 1. až 7. (ďalej len „žalobcovia“) domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutí označených v záhlaví tohto uznesenia, ktorými žalovaná povolila zmenu dokončenej stavby „Stavba a rekonštrukcia podkrovia pavlačového nájomného domu M.“, G. X., B., objekt súp. č. X. na parc. č. X., k.ú. S. M., rozhodla o umiestnení stavby X. na pozemku parc. č. X., k.ú. S. M., povolila stavebníkovi zmenu stavby pred dokončením „Nadstavba polyfunkčného objektu – P. M.“, G. X./L. X., B. – S. M., rozhodla o umiestnení stavby X. na pozemku parc. č. X., k.ú. S. M., povolila stavebníkovi zmenu stavby pred dokončením „Podzemná hromadná garáž – P. M., G. X./L. X., B.“, pričom okrem zrušenia napadnutých rozhodnutí a vrátenia vecí žalovanej na ďalšie konanie sa domáhali aj doručenia predmetných rozhodnutí do vlastných rúk z dôvodu, že podľa ich názoru neboli splnené podmienky na doručovanie formou verejnej vyhlášky.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že po oboznámení sa s administratívnym spisom žalovanej zistil, že predmetné rozhodnutia boli žalobcom doručované formou verejnej vyhlášky podľa § 42 ods. 2 a § 61 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), pričom žalovaná odôvodňovala doručovanie rozhodnutí veľkým počtom účastníkov konania. Nesúhlasil s argumentáciou žalobcov v žalobe, že pätnásť účastníkov nemožno považovať za veľký počet, keďže preskúmaním spisového materiálu zistil, že len na parc. č. X., na ktorej sa nachádzajú aj nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, je dvadsaťjeden účastníkov konania a na jednej zo susedných parciel č. X. je päťdesiatštyri vlastníkov bytov a nebytových priestorov, t.j. účastníkov konania, pričom účastníkmi jednotlivých konaní boli aj vlastníci nehnuteľností nachádzajúcich sa na parcelách č. X., X., X., X./1, X./2, X./4, X./X., X./6. Uviedol, že neobstojí ani argumentácia žalobcov, že pod veľkým počtom účastníkov konania možno chápať počet vyšší ako sto, keďže správne konanie je konaním odlišným od trestného konania a správny poriadok a ani stavebný zákon neurčil správne orgánu, aký počet účastníkov konania možno považovať za veľký, takže posúdenie vhodnosti, hospodárnosti a účelnosti doručovania prostredníctvom verejnej vyhlášky závisí od správneho orgánu. Krajský súd konštatoval, že nezistil, že by v predmetných konaniach žalovaná zneužila inštitút formy doručovania verejnou vyhláškou a použila ho v prípadoch s malým počtom účastníkov konania. Poukázal na to, že formou verejnej vyhlášky vyvesenej na úradnej tabuli žalovanej bolo žalobcom doručené rozhodnutie č. SU-2005/04/24733/8995-G/9-Si zo dňa 25.1.2005 bolo doručené dňa 16.2.2005, rozhodnutie č. SU-2006/24330/06270/UR-Ki zo dňa 18.9.2006 bolo doručené dňa 16.10.2006, rozhodnutie č.

SU-2006/28039/78723-G/170-Ki zo dňa 17.12.2006 bolo doručené dňa 8.1.2007, rozhodnutie č. SU-2006/28039-1672/07/UR-Ki zo dňa 2.3.2007 bolo doručené dňa 2.4.2007 a rozhodnutie č. SU-2007/22850/41656-G/65-Ki zo dňa 29.6.2007 bolo doručené dňa 20.7.2007. Konštatoval, že v danom prípade bola žaloba podaná po uplynutí dvoch mesiacov od doručenia napadnutých správnych rozhodnutí (§ 250d ods. 1 OSP), keďže lehota na podanie žaloby na preskúmanie jednotlivých rozhodnutí uplynula dňom 16.4.2005, 16.12.2006, 8.3.2007, 2.6.2007 a 20.9.2007, pričom žaloba bola podaná na pošte dňa 22.8.2008, t.j. po uplynutí zákonom určenej lehoty od doručenia všetkých napadnutých rozhodnutí. Vychádzajúc z uvedených dôvodov nepovažoval za potrebné ukladať správne orgánu vykonať duplicitné doručovanie predmetných rozhodnutí žalovanej v zmysle § 250b ods. 2 OSP, pretože tieto im boli žalovanou doručené zákonným spôsobom. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žiadnemu s účastníkov ich náhradu nepriznal, a to v zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s ust. § 246c OSP, pretože pre iný postup nebol dôvod. Na záver s poukazom na § 11 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov konštatoval, že o vrátení súdneho poplatku, splatného podaním návrhu súd, na základe uvedeného ustanovenia rozhodnúť nemohol.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonom stanovenej lehote žalobcovia odvolanie navrhujúc aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. h/ a § 221 ods. 2 OSP napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytýkali krajskému súdu, že sa v konaní a ani v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal tvrdením žalobcov spočívajúcim v námietke, že verejnú vyhlášku o začatí konania o zmene stavby pred dokončením „Nadstavba objektu G. X./L. X. – P. M.“ vydal dňa 10.11.2006 Miestny úrad mestskej časti Bratislava – Staré mesto, ktorý nie je subjektom s právnou subjektivitou ani nie je stavebným úradom, a preto nebolo v jeho kompetencii rozhodovať o začatí stavebného konania a oznamovať jeho začatie dotknutým orgánom a známym účastníkom. Žalobcovia sa nestotožnili ani s názorom súdu prvého stupňa, že začatie predmetných územných a stavebných konaní oznámené verejnou vyhláškou bolo v súlade so zákonom, keďže ide o stavbu s veľkým počtom účastníkov, ako ani s rozhodnutím, že stavebný úrad upustil od miestneho zisťovania majúca za to, že v prípade takej stavby, ako sú predmetné stavby, pri ktorých sa vyžaduje z dôvodu značných a dlhotrvajúcich zásahov do vlastníckeho práva vlastníkov bytového domu pomery staveniska dostatočne a dôsledne poznať, preskúmať a posúdiť, je potrebné nariadiť nielen ústne pojednávanie na prerokovanie predloženého návrhu, ale z dôvodu objektívnosti, vhodnosti

a správnosti posúdiť pomery staveniska na základe miestneho zisťovania. Žalobcovia mali za to, že oznámenie iba formou verejnej vyhlášky je nedostatočné a v prípade oznámenia vydaného Miestnym úradom mestskej časti Bratislava – Staré mesto aj protiprávne. Namietali preto, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, keďže sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že oznámenie o začatí stavebného konania vydal nepríslušný stavebný úrad, a preto boli toho názoru, že súd prvého stupňa odňal žalobcom základné právo na súdnu ochranu, keďže nezabezpečil spravodlivú ochranu ich práv a oprávnených záujmov.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté uznesenie potvrdiť, považujúc ho za vecne správne a vychádzajúce z dostatočne zisteného skutkového stavu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné priznať úspech, pričom odvolanie žalobcu 4. je potrebné odmietnuť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP.

Podľa § 244 ods. 1, 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Podľa § 247 ods. 1, 2 OSP podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. **Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.**

Podľa § 42 ods. 1, 2 stavebného zákona územné rozhodnutie sa účastníkom oznamuje doručením písomného vyhotovenia. Verejnou vyhláškou sa oznámi územné rozhodnutie

o umiestnení líniovej stavby a **v odôvodnených prípadoch** aj o umiestnení zvlášť rozsiahlej stavby, **stavby s veľkým počtom účastníkov konania**, ako aj rozhodnutie o využití územia a o ochrannom pásme, ak sa týka rozsiahleho územia. Doručenie sa uskutoční vyvesením územného rozhodnutia na 15 dní spôsobom v mieste obvyklým. Posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia.

§ 69 ods. 1, 2 stavebného zákona **stavebné povolenie** a rozhodnutie o predĺžení jeho platnosti **sa oznámi rovnakým spôsobom ako začatie stavebného konania a upovedomenie o ústnom pojednávaní**; tieto rozhodnutia týkajúce sa jednoduchých a drobných stavieb sa oznámia aj orgánom štátnej správy, ktoré si vyhradili posúdenie dokumentácie. Ak sa stavebné povolenie oznamuje verejnou vyhláškou, vyvesí sa na 15 dní spôsobom v mieste obvyklým. Posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia.

Podľa § 61 ods. 4 stavebného zákona pri líniových stavbách alebo **v odôvodnených prípadoch** aj pri zvlášť rozsiahlych stavbách, **stavbách s veľkým počtom účastníkov konania** stavebný úrad upovedomí účastníkov o začatí stavebného konania verejnou vyhláškou najmenej 15 dní pred konaním miestneho zisťovania, prípadne ústneho pojednávania, a ak sa nekoná ústne pojednávanie, pred uplynutím lehoty určenej podľa odseku 3.

V prejednávacom prípade podali žalobcovia žalobu proti piatim rozhodnutiam vydaným žalovanou Mestskou časťou Bratislava – Staré mesto, príslušným stavebným úradom prvého stupňa v zmysle § 117 ods. 1 stavebného zákona v spojení s § 7a ods. 2 písm. i/ zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave. Z obsahu predloženého spisu je zrejmé, ako to zistil a konštatoval v odôvodnení napadnutého uznesenia i krajský súd, že predmetné rozhodnutia žalovanej boli v súlade s § 42 ods. 2 a § 69 ods. 1, 2 v spojení s § 61 ods. 4 stavebného zákona oznámené účastníkom verejnou vyhláškou vyvesenou na úradnej tabuli žalovanej na 15 dní, pričom posledný deň tejto lehoty bol dňom ich doručenia. Takto potom bolo preukázané, že rozhodnutie č. SU-2005/04/24733/8995-G/9-Si zo dňa 25.1.2005 bolo doručené dňa 16.2.2005, rozhodnutie č. SU-2006/24330/06270/UR-Ki zo dňa 18.9.2006 bolo doručené dňa 16.10.2006, rozhodnutie č. SU-2006/28039/78723-G/170-Ki zo dňa 17.12.2006 bolo doručené dňa 8.1.2007, rozhodnutie č. SU-2006/28039-1672/07/UR-Ki zo dňa 2.3.2007 bolo doručené dňa 2.4.2007 a rozhodnutie č. SU-2007/22850/41656-G/65-Ki zo dňa 29.6.2007 bolo doručené dňa 20.7.2007.

Ani odvolací súd nezistil v postupe žalovanej, keď nariadila predmetné rozhodnutia oznámiť verejnou vyhláškou, porušenie zákona. Splnenie zákonných podmienok pre oznamovanie verejnou vyhláškou si posudzuje správny orgán sám. V prejednávanom prípade odôvodňovalo postup žalovanej zistenie, že sa jedná o stavbu s veľkým počtom účastníkov konania.

Právna úprava tohto procesného inštitútu bola zavedená do úpravy stavebného zákona v záujme efektívneho výkonu verejnej správy v stavebnom konaní. Aký počet účastníkov sa považuje za veľký v stavebnom konaní nie je zákonom určené, a preto je to na úvahe správneho orgánu.

V tejto súvislosti odvolací súd podporne poukazuje na právnu úpravu v Českej republike, kde zákon č. 500/2004 Sb. správni řád, v § 144 ods. 1 ustanovuje, že ak osobitný zákon neustanovuje inak, rozumie sa konaním s veľkým počtom účastníkov konanie s viac než 30 účastníkmi.

Na základe uvedeného poukazujúc tiež na odôvodnenie krajského súdu odvolací súd konštatuje, že boli splnené zákonné podmienky na doručovanie predmetných rozhodnutí verejnou vyhláškou a pri tomto spôsobe doručovania bol žalovanou zachovaný zákonný postup, a tak právne posúdenie tejto otázky krajským súdom považuje za správne. Keďže predmetné rozhodnutia boli žalobcom doručené zákonným spôsobom, žalobcovia mali možnosť sa o nich dozvedieť, postupom žalovanej neboli opomenutí, odvolací súd, rovnako ako krajský súd, nevidel dôvod na ich duplicitné doručovanie do vlastných rúk žalobcov, ako to požadovali v žalobe, a preto na postup súdu v zmysle § 250b ods. 2 OSP nebol dôvod.

Odvolací súd považuje ďalej za podstatné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že žalobcovia podali žalobu proti prvostupňovým správnym rozhodnutiam, ktoré nadobudli právoplatnosť inak než po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa pre ne pripúšťajú.

Odvolací súd overil, že predmetné rozhodnutia obsahovali riadne poučenie o opravnom prostriedku, avšak odvolanie v zákonom stanovenej lehote nepodali, v dôsledku čoho nadobudli rozhodnutia právoplatnosť. Z obsahu predloženého spisu vyplynulo, že až po uplynutí odvolacej lehoty podal právny zástupca žalobcov odvolanie, ktoré Krajský stavebný úrad v Bratislave preskúmal v zmysle § 65 správneho poriadku ako podnet na preskúmanie

právoplatného rozhodnutia mimo odvolacieho konania a nezistil v postupe žalovanej rozpor so zákonom, a preto nezačal konanie o preskúmanie právoplatného rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že svojich práv sa žalobou proti rozhodnutiu správneho orgánu nemôže úspešne domôcť ten, kto v správnom konaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa odvolanie nepodal, hoci bolo prípustné. Súd preto nemôže vecne prejednať žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu, ak proti rozhodnutiu nebol podaný opravný prostriedok, pokiaľ je prípustný.

V prejednávanom prípade žalobcovia podali na súd žalobu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, proti ktorému bolo podanie odvolania prípustné, a preto nebol daný základný predpoklad pre postup súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP, pretože správna žaloba nesmerovala proti rozhodnutiu, ktoré nadobudlo právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú. Za týchto okolností konanie trpí prekážkou, ktorá bráni vecnému prejednaniu žaloby, a preto bolo dôvodné konanie podľa § 250d ods. 3 OSP zastaviť z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiam, ktoré nemôžu byť predmetom preskúmania súdom.

Keďže v prejednávanom prípade vyššie špecifikovaná prekážka bránila vecnému prejednaniu žaloby, nebol dôvod na to, aby sa krajský súd zaoberal a vysporiadal v procesnom rozhodnutí o zastavení konania so žalobnými námietkami, a preto odvolaciu námietku žalobcov v tomto smere nemožno považovať za relevantnú.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 s použitím § 246 ods. 1 vety prvej OSP potvrdil ako vo výroku vecne správne, avšak z iného, vyššie špecifikovaného, dôvodu.

K žalobcami prezentovanému odňatiu ich základného práva na súdnu ochranu súdom prvého stupňa, keďže nezabezpečil spravodlivú ochranu ich práv a oprávnených záujmov,

poukazuje odvolací súd na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 12/1997, z ktorého vyplývajú závery:

1. Účelom čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Prístup k súdu sa nezaručuje kedykoľvek, ale iba vtedy, ak zákon neustanoví inak. Uplatnenie práva zaručeného čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vymedzuje zákon.

2. Podľa § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku všeobecné súdy v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmavajú len tie rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

3. Ak žalobca v konaní pred správnym orgánom nevyužil riadne opravné prostriedky, všeobecný (správny) súd je povinný konanie pred ním zastaviť podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky teda konal tak, ako mu to ukladá zákon, preto súčasne nemohol porušiť základné právo fyzickej osoby priznané čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ak táto osoba nesplnila požiadavku, ktorou sa podmieňuje vznik práva na prístup k súdu pri uplatnení práva zaručeného čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolanie žalobcu 4. bolo potrebné ako podané neoprávnenou osobou odmietnuť v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ OSP s použitím § 246 ods. 1 vety prvej OSP, keďže právny zástupca žalobcov súdu oznámil, že žalobcu 4. nezastupuje a žalobca 4. ani po márnej výzve krajského súdu (uznesením zo dňa 7.12.2010) nepredložil plnomocenstvo na zastupovanie udelené inému advokátovi.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP, keď žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo neboli úspešní, žalovanej preto, lebo jej náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2012

JUDr. Jaroslava Fúrová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská